

Epitsüstostoom

Patsiendi info

Käesoleva infolehe eesmärk on aidata epitsüstostoomiga patsiendil kodustes oludes paremini toime tulla.

Mis on epitsüstostoom?

Epitsüstostoom on spetsiaalne kateeter uriini väljutamiseks. Arst paigaldab epitsüstostoomi juhul, kui patsiendil on probleeme kusepõie tühjendamisega ja kui kusiti kaudu ei ole võimalik või vajalik kateetrit asetada. Epitsüstostoom paigaldatakse kusepõie alakõhu eesseina kaudu ja see on parim alternatiiv põie püsialternatiiv põie püsikateetritele.

Kateeter püsib kusepõies paigal kas enda küljes oleva, vedelikuga täidetud ballooni abil või siis kinnitatakse see kõhunaha külge õmblustega. Et kateeter oleks paremini fikseeritud, kasutatakse lisakinnitusena tavaliselt veel ka teipi.

Epitsüstostoom ei sea olulisi liikumispiiranguid ega põhjusta kusiti hõõrdumist. Lisaks võimaldab epitsüstostoom hõlpsasti jälgida tavapärase urineerimise võimalikku taastumist pärast uriini peetust.

Tavaliselt on epitsüstostoom ühendatud uriini kogumiskotiga. Vastavalt arsti ettekirjutusele võib olla lubatud kateetrit ka spetsiaalse korgiga sulgeda.

Mida on oluline jälgida?

Epitsüstostoomi kateetri hooldamisel on kõige olulisem puhtus.

- Peske käsi hoolikalt sooja vee ja seebiga alati nii enne kui ka pärast epitsüstostoomi kateetri, kogumiskoti või korgi käsitlemist.
- Hoiduge puutumast kateetri sisemust, kogumiskoti ühendusdetalli ning korgi kateetrit sulgevast osa.
- Hoidke epitsüstostoomi kateetri voolik puhtana.
- Hoidke kateetri sisenemiskoha ümbrus puhtana. Peske kateetri ümbruse nahka leige vee ja seebiga või puhastage puhtas vees niisutatud tampooniga kaks korda päevas.
- Lubatud on käia duši all, kuid saunas- ja vanniskäimist ning ujumist tuleks vältida.
- Kontrollige iga päev kateetri kinnitust ja seda, kas kateetri ümbruse nahk näeb tavapärane välja.
- Kontrollige iga päev, ega kateetri sisenemiskoha juurest ei tule mingit eritist. Kui märkate eritist, siis katke kateetri sisenemiskoha ümbrus õhukese ja õhku läbilaskva sidemega.
- Enne duši alla minekut tuleb side eemaldada. Pärast pesemist pange uus puhas side. Enne uue sideme paigaldamist on soovitatav hoida kateetri ümbruse nahka umbes 10 minutit katmata (nn õhuvann).

- Kui eritist ei esine ning nahk epitsüstostoomi ümber on terve ja puhas, võib sidet ja plaastrit mitte kasutada.

Uriini kogumiskoti õige käsitlemine

- Kui ühendate kateetri kogumiskotiga, kinnitage kogumiskott nii, et kateeter ei veniks ning kateeter ega kogumiskott ei painduks kahekorra.
- Püsti seistes ja kõndides jälgige, et kogumiskott kinnituks kusepõiest allpool (nt takjapaelaga reiel või spetsiaalses kotis). Kui Te lamate, peaks kogumiskott asuma keha tasandist allpool (nt voodi küljes), kuid mitte põrandal. Selline asend tagab uriini takistuseta valgumise kogumiskotti ega lase uriinil kogumiskotist põide tagasi voolata.
- Kasutage kogumiskotti, mida saab tühjendada koti põhjal asuva ventiili (korgi) kaudu.
- Kogumiskotti vahetage vähemalt üks kord nädalas, vajadusel (nt koti purunemise või ummistuse puhul) tihedamini.

Küllaldane vedeliku tarvitamine

- Kui vedelike rohke tarvitamine ei ole Teile mõne teise haiguse tõttu vastunäidustatud, jooge päeva jooksul rohkesti.
- Igapäevane joodava vedeliku hulk võiks olla vähemalt 1,5-2 liitrit.
- Vedelike rohke tarbimine kindlustab kuseteedeja kateetri pideva läbivoolu, aidates seeläbi vältida sette ja põletiku teket.

Kateetri korgi kasutamine

- Kui arst on juhendanud Teid kusepõit tühjendama (urineerima) eelkõige normaalsel teel. võib kateetri otsa panna uriini kogumiskoti asemel spetsiaalse korgi.
- Selleks eemaldage kateetri küljest kogumiskott ja sulgege kateetri ots puhta korgiga.
- Sel ajal, kui kateeter on korgiga suletud, proovige urineerida normaalsel viisil.
- Kui urineerimine õnnestub, mõõtke pärast seda põide jäänud uriini kogust. Selleks eemaldage epitsüstostoomilt kork ja laske uriinil mõõdunõusse voolata. Kui jääkuriini on alla 100 ml, teavitage sellest oma raviarsti.
- Kui normaalsel teel urineerimine ei õnnestu, tühjendage põit iga 4-5 tunni järel. eemaldades kateetri korgi ja lastes uriinil voolata mõõdunõusse või WC-potti.
- Soovi korral võite alati ühendada episüstostoomi kogumiskotiga.
- Kasutatud kotid ja korgid hävitatakse nagu muudki olmejäätmed.
- Uusi kogumiskotte ja korke saab osta apteegist.

Võimalikud probleemid

Epitsüstostoomi kasutamise korral võib tekkida mõni järgmistest probleemidest.

- palavik
- valu alakõhus
- uriinieritus väheneb
- uriin muutub veriseks või sogaseks või hakkab halvasti lõhnama.
- kateeter läheb katki, ummistub või libiseb põiest välja

Kui teil tekib mõni mainitud probleemidest, siis võtke ühendust kas:

- oma perearstiga
- lähima haigla vastuvõtuosakonnaga
- oma raviarsti või õega uroloogiakabinetis

Epitsüstostoomi kateetri eemaldamise, vahetuse ja seesoleku vajaduse otsustab arst või õde vastavalt Teie seisundile. Protseduuri teostab ainult õde või arst.

Küsimuste korral ning lisateabe saamiseks pöörduge palun oma raviarsti või õe poole.

Kontaktandmed

Ida-Tallinna Keskhaigla erakorralise meditsiini osakonna info, tel 620 7040 ööpäev läbi.

Ida-Tallinna Keskhaigla uroloogiakabineti õde, tel 620 7110 E-R 8.00-16.00.

ITK 507